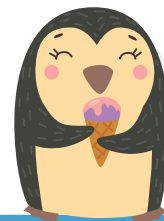

3. füzet

Állatkerti világ

Évszakok: Tavasz

Családi foglalkoztató füzet

Milyen témakörrel fogunk foglalkozni a családi foglalkoztató füzetben?

Őszi digitális állatkert sorozatunk második füzetében az Évszakok: Tavasz témakörrel foglalkozunk. A sorozat összeállításánál óvodai témaköröket és kiegészítő témaköröket vettünk alapul a 14 rész kialakításában, majd ezeket korosztályoknak megfelelő problémafelvetésekkel és feladatokkal tettük teljessé egészen az általános iskola 8. osztályig.

De nem csak egyszerűen témákat dolgozunk fel, hanem állatkerti élethelyzeteket is megmutatunk. Az első téma alkalmával például megalkotjuk azt az állatos körzetvezetőt, aki végigkísér a sorozatban bennünket. Későbbiekben kitalálhatjuk az állatkertünk nyitvatartását, kifutókat tervezhetünk, programokat találhatunk ki, takarmányt rendelhetünk az állatoknak, stb. A feladatmegoldás mellett, pedig el is játszhatjuk az általunk készített állatkertben (nyári digitális állatkert sorozatból) a különböző helyzeteket.

Milyen fejezetekre tagolódik a kreatív foglalkoztató füzet?

1. Bevezető - Az adott témáról egy holisztikus szemléletű összefoglaló írás.
2. Gyakorló feladatok történetbe ágyazva - Korosztályonként különböző feladattípusok felfűzve egy téma problémakörére és ismeretanyagára.
3. Kézműves foglalkoztató - "Zöld" elkötelezettségű, azaz elsősorban és ahol lehet gyűjtögetésre épít: mind a természetes alapanyagok (levelek, termések, vesszők, stb.), mind a hétköznapiak során keletkező "hulladékok" (hengerek, kartonok, tasakok, dugók, üvegek, stb.) tekintetében. Kivitelezésben a viszonylagos egyszerűsége, a könnyű megvalósíthatóságra törekszünk, hiszen a cél az alkotás, a kreatív szemlélet megkedveltetése.
4. Megoldások – A második téma megjelenését követően, minden héten megjelenik az előző füzet megoldása, így otthon egyszerűen ellenőrizhető, hogy kellően ügyesek voltunk-e az előző alkalommal.

Keresd a füzetben a sárga jelzésű feladatokat, ha óvodába jársz vagy most kezdted az iskolát - vagyis ha még nem tudsz írni, olvasni!

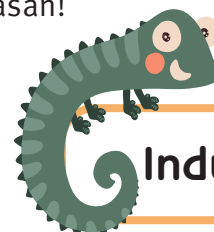
Kérj szüleidtől, nagyszüleidtől vagy nagyobb testvéredtől segítséget a feladatok megoldásához!

Keresd a füzetben a kék jelzésű feladatokat, ha alsós vagy és tudsz már olvasni!

Keresd a füzetben a zöld jelzésű feladatokat, ha nemrég kezdted a felső tagozatot!

Keresd a füzetben a lila jelzésű feladatokat, ha már nagyobb vagy!

És az se baj, ha az egész család együtt dolgozik a feladatok megoldásán!

Induljon a játék!

Állatkerti szerepjáték

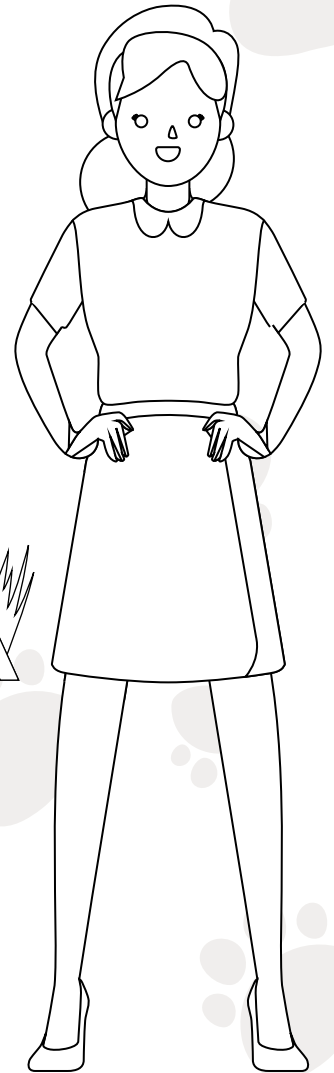
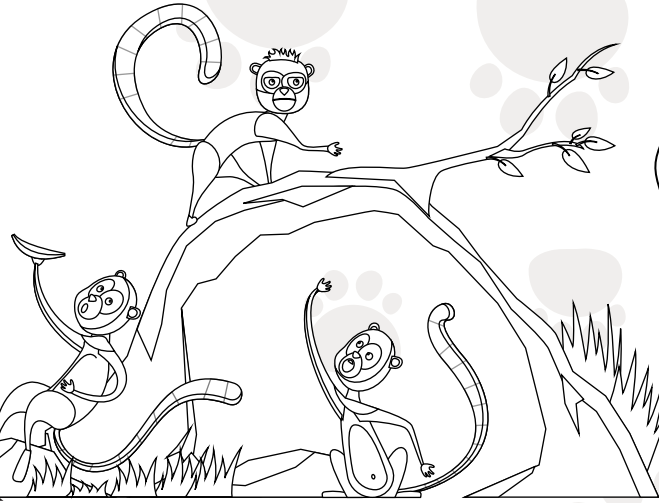
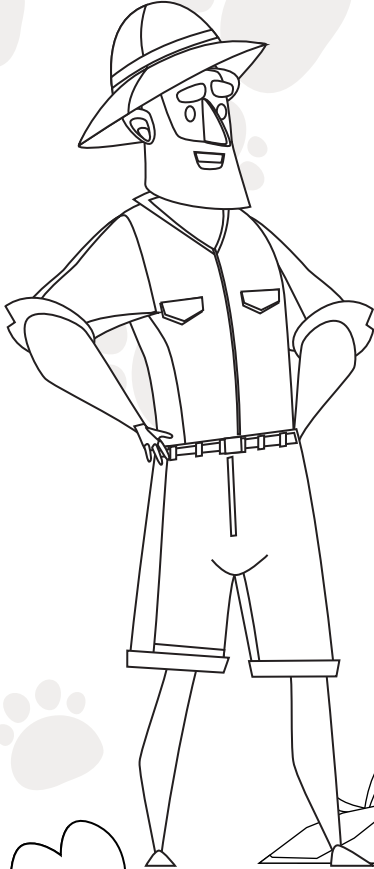

Az első füzetben megalkottuk az állatos körzetvezető személyét, és a rendezvényszervező bőrébe bújhattunk.

Emlékszel, hogy a második füzetben melyik munkatárssal talákoztunk? Ki segített a téli napok problémáit megoldani az állatos körzetvezetőnek?

Ezen az oldalon látsz néhány személyt, aki segíthetett az állatos körzetvezetőnek. Döntsd el, hogy ki volt a segítségére! Színezd ki azt a figurát, akit választottál!

Milyen feladatokat oldott meg ez a személy?
Mondj legalább 3 dolgot!

Vajon hogy hívhatják ezt a munkatársat? Adj vicces nevet neki!

Vajon mit mondhat egy bemutatkozás során a karbantartó? Mutasd be a választott figurát!

vagy

Röviden mutakozz be és mesélj arról, miért Te vagy az állatkert karbantartója?

Tavaszi

Február vége felé már alig várjuk a természet újjászületését. A hosszú, sötét tél után, mikor hosszabbodni kezdenek a nappalok, még a hangulatunk, a kedvünk is felderül. Színesebbé válik körülöttünk a világ, a kertekben, parkokban és az erdőkben előbújnak a legelső, a legbátrabb virágok: a hóvirág már a hó között is kidugja fehér fejcskékjét, majd utána sorban a fürtös keltike, a tavaszi kankalin, a krókus és a jácint, később a gyöngyvirág. A fák között a mandula a legsietősebb, már rég hófehér virágaiban pompázik, mikor a többiek még csak ébredni kezdenek. Sárga virág-zuhataggá változik az aranycserje, a talajszinten pedig a lila ibolya virul hetekig. Szerencsére ma már mind jobban elterjed az a nézet, hogy a vadvirágok az élőhelyükön a legszebbek, nem divat többé leszedésük, csokorba gyűjtésük. Te is kövesd ezt a jó példát, ha sétálsz, kirándulsz, csodáld meg ezeket a szép növényeket, de ne tépd le őket, hadd viruljanak otthonukban: az erdőkben, mezőkön! Nézted már? A rügyekből előbújó friss levelek, hajtások színe mindig sokkal élénkebb zöld, mint a kifejlett növény nyári zöldje. A fenyőfákon is mindig látni, hogy mekkora rajtuk a friss hajtás, s csak nyár végére válik minden túlevél egyforma zöld színűvé.

Láttad már?
V. Van Gogh:
Erdőben 1890

Mi emberek, nagyon szeretjük az ünnepeket, s a tavasz is megajándékoz minket jeles napokkal. Egy részük hagyományos, eleink megfigyeléseit összegzik, más részük újabb keletű, a városokba sűrűsödött emberiség természet iránti tiszteletét és jószándékát tükrözik.

A népi megfigyelések igen találóak és esszenciálisak, évszázadok tapasztalatain alapulnak: mindig várták márciusban Sándort, Józsefet és Benedeket, akik zsákban hozzák a meleget. Pár nappal később Mátyást, akinek állandó jelzője a „jégtörő”. Még jöhetett azonban a bolondos április, amikor a kezdeti tavaszi melegek után hirtelen fagyokkal kellett számolni. Közben megindult a gazdálkodás, szántás, vetés, meghatározott rend szerint. Mindennek szabályozott ideje volt, még az otthoni, ház körüli takarításnak is! A húsvétot megelőző 40 napos böjt vasárnapjait valamilyen jelzővel látták el, Guzsalyvasárnap például azt jelentette: nem ülünk tovább a guzsaly mellett, nincs több szövés-fonás, az asszonyok, lányok is induljanak a szabadba.

Az újabb jeles napok közül mind népszerűbb a Föld napja, 1990 óta ünnepeljük Magyarországon. Fontos, hogy ne csak a Föld napján tiszteljük és becsüljük otthon adó bolygónkat, hanem az év minden napján úgy élünk, mintha az a Föld napja lenne.

Tudtad-e, hogy a Madarak és Fák napját egy magyar ornitológus nemes szándékának, elkötelezettségének köszönhetjük? Chernel István 1902-ben szervezte meg először ezt a napot, s nagyon körültekintő módon gondja volt arra, hogy már az óvodai nevelésen-oktatáson keresztül a kisgyermekkel is megismertesse és megszerettesse ezt az ünnepnapot. 1996 óta rendezik minden évben május 10-én.

Hallottad már?
Vivaldi:
Négy évszak-Tavaszi, 1725

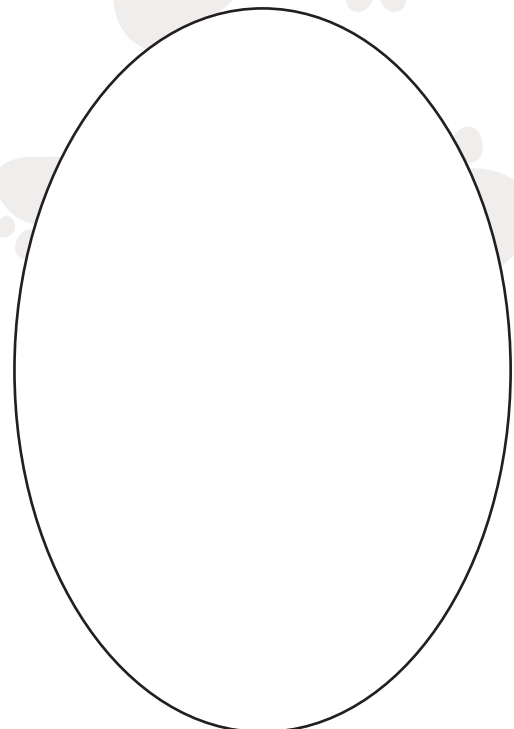
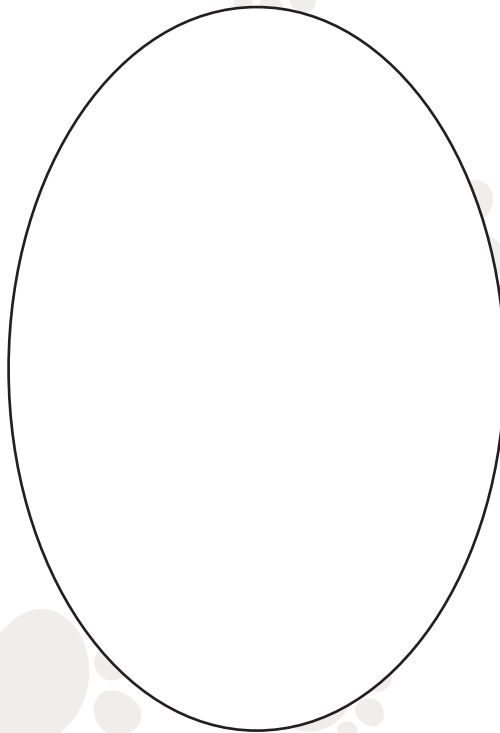
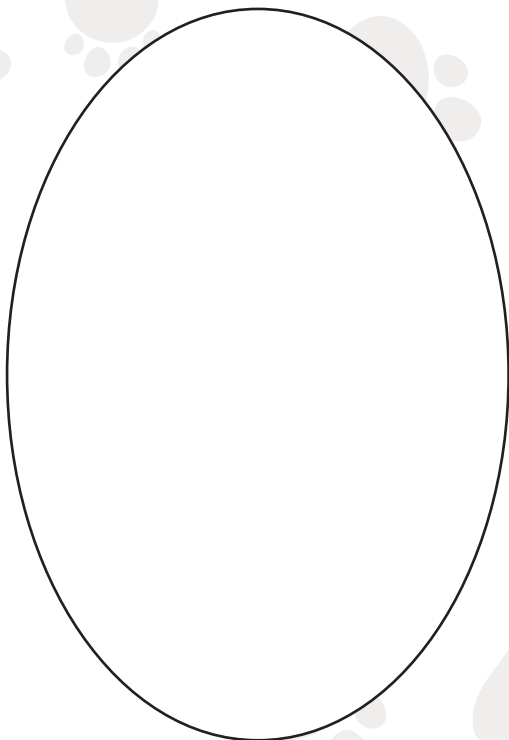
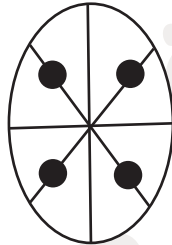
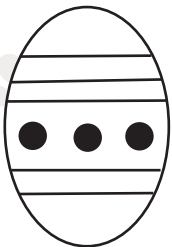
Tavasszal az állatkertben rengeteg kisállat születik. Sajnos, összekeveredtek a képek, segíts nekik, hogy megtalálják az anyukájukat! Keresd meg, melyik kisállat melyik felnőtthez tartozik, kösd össze a képeket!

1.

Hímestojást készítünk, még hozzá nyomdázással! Nagyon egyszerű nyomóformáink lesznek, mindössze egy ceruza és egy rövid vonalzó vagy egy erős kartondarab kell hozzá. Nyomd a ceruza kihegyezett végét a nyomdapárnába – egy kicsi kör- vagy sokszögformát hagy a papíron. A vonalzó vagy a karton széle pedig vonalmintát ad. Ezzel a két formával díszítsd a tojásokat!

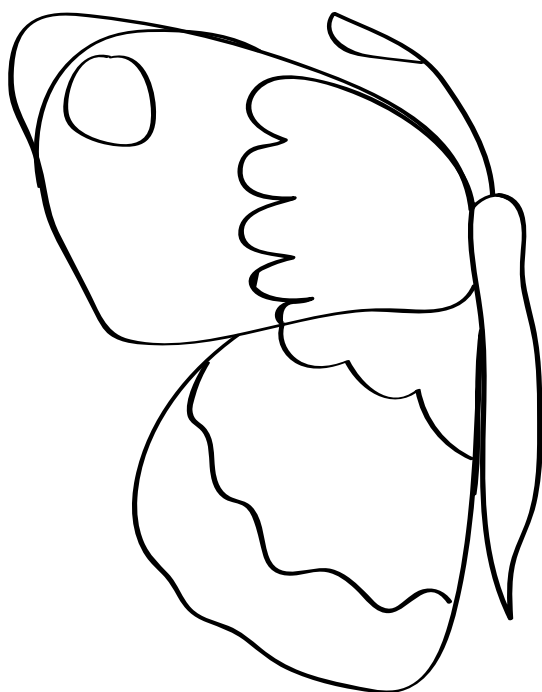
2.

Májusban már mindenki nagyon várja, hogy megnyíljon a Lepkekert, ahol szabadon röpködnek a színpompás lepkék. Fejezd be a mintát, rajzold meg a hiányzó részleteket!

Ha elkészültél a mintázással, rajzolj a pillangó fölé egy felhőt és egy ágat, az ágra leveleket. A lepke alá mezőt és virágokat.

3.

Nézd csak a képet! Hol rejtőzik a kis dalos madár? Vajon milyen énekkel köszönheti a tavaszt? Ismersz tavaszi énekeket?

A képen hiányzik néhány tavaszi virág és rovar színe. Színezd ki őket!

4.

A tavaszi hónapokban nagyon sokfajta virág nyílik, alább láthatsz több ilyen virágot is felsorolva. Valamelyik szinte egész évben sziklakertekben színesedik és vannak, amelyeknek szabályozni tudjuk virágzási idejét. Keresd meg a betűk között ezeket a virágokat!

5.

- krókusz
- százsorszép
- nárcisz
- pázsitviola
- napvirág
- amarillisz
- tulipán
- vadkörte
- lilaakác
- birs

N X O L V A D K Ö R T E
 A A G I V J P H J G A I
 P A P L Y Z G P X I L M
 V A M A R I L L I S Z E
 I H E A Q N Á R C I S Z
 R H G K G Y G B W V I H
 Á B J Á D O U I I B Q A
 G G N C B H C R B R E K
 T U L I P Á N A P K S K
 S B E B J K R Ó K U S Z
 P Á Z S I T V I O L A B
 S Z Á Z S Z O R S Z É P

A gyógynövények használata az utóbbi időkben reneszánszát éli, egyre többen fordulnak el a mesterségesen készített gyógyszerektől és igyekeznek "egészségesebb", természetes alternatívát találni a betegségekre vagy megelőzésre. A növények alkalmazásának ismerete sajnos kikopott a köztudatból. Te milyen gyógynövényeket ismersz?

A felsorolt gyógynövények közül melyiknek használjuk fel a virágát, melyiknek a leveleit és melyiknek a termését? Csoportosítsd őket! Írd a megfelelő helyre a növényeket!

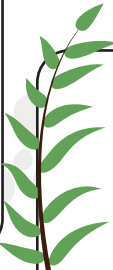
Ha bizonytalan vagy, akkor kérdezd meg szüleidet, nagyszüleidet vagy keress rá az interneten!

6.

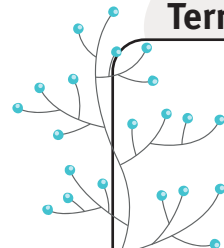
Virág

- csipkebogyó
- feketebodza
- csalán
- orbáncfű
- cickafark
- diófa
- kamilla
- fehér fagyöngy

Levél

- csipkebogyó
- feketebodza
- csalán
- orbáncfű
- cickafark
- diófa
- kamilla
- fehér fagyöngy

Termés

- csipkebogyó
- feketebodza
- csalán
- orbáncfű
- cickafark
- diófa
- kamilla
- fehér fagyöngy

Az Állatkertben a kertészek sok tulipánhagymát ültetnek évről évre. A tavasz egyik kedvelt és változatos virága, számtalan színben és formában jelenik meg. A kerti tulipánok között találhatóak teltvirágúak, sallangos szirmúak és papagájvirág szerűek is. Kora tavasszal nyílnak a szimpla tulipánok, utána a telt koraiak, majd a Darwin hibridek, végül májusban a papagáj tulipánok.

Meg tudod nevezni a tulipán részeit? Mit mutatnak a pöttyök? Írd a vonalra!

Milyen eszközökre van szükség a jobb alsó sarokban látható tulipánok ültetéséhez? Karikázd be őket!

7.

Sej, tulipán, tulipán!

A tavasz egyik legszebb virága a tulipán: káprázatos színgazdagság és változatos formák jellemzik. Ezt a szép kerti dísznövényt a törökök terjesztették el Európában, és a magyar nép befogadta: népművészetünknek is fontos motívumává vált.

A törökök hagyták itt

A tulipánnak nagyjából 125 vadonélő faja ismeretes, legtöbbjük Közép-Ázsiában fordul elő. Négy fajuk a Kárpát-medencében is őshonos, egyikük, egy szép, sárga virág, a magyar tulipán nevet viseli. Dísznövényként már több mint ezer évvel ezelőtről is találunk írásos említést róla, nemesítésével Törökországban már 1500 körül, I. Szulejmán szultán idejében is foglalkoztak. Neve a turbán perzsa elnevezéséből (dulbend) származik, mivel a virág formája emlékeztet az iszlám világban használt fejfedőre. A török hódítás nyomán terjedt el Európában, ahol főként Hollandiában alakult ki nagy divatja. Az 1600-as években egy-egy ritka, különleges színű tulipánhagymáért mai pénzben számolva félmillió forintot is fizettek.

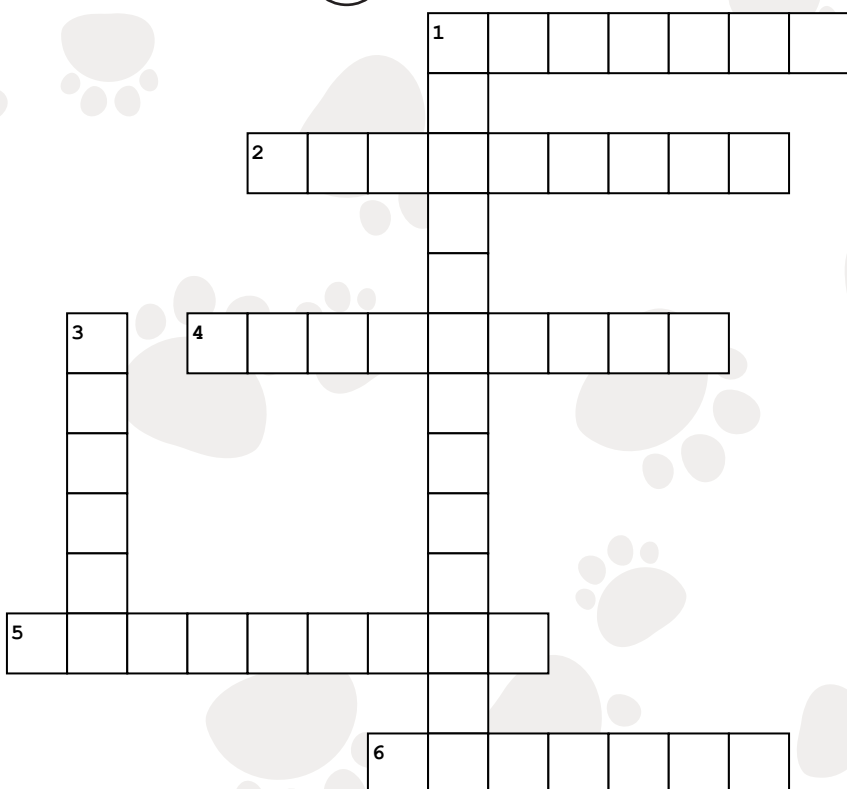
Tulipán a fejfán

A tulipán hagymás növény, vagyis szárának föld alatti, megvastagodott részében tápanyagot raktároz. Ezért tud kora tavasszal, még lombfakadás előtt kivirágozni, majd miután levirágzott, és párhuzamos erezetű, hosszúkas levelei elhervadtak, visszahúzódik hagymájába, és rejtve marad a következő tavaszig. Virága hat lepellevélből áll, ezek veszik körül a hat porzót és a termőt. Színük lehet fehér, sárga vagy piros, rózsaszín, cirmos, sötétlila, csaknem fekete, vagy akár zöld, a szirmok tövén általában sötét folttal. Ez a virág a magyar népművészetben kiemelt szerepet tölt be, mint a nőiesség kifejezője: a menyasszony kelengyéjét is tulipános ládában tartották. Egykor a temetőben a női fejfákra tulipánt, a férfiakéra szívet faragtak: a szív alsó csúcsa a tulipán kelyhébe illeszkedett, a kettő így egészítette ki egymást.

Keresztrejtvény

8.

Vízszintes

1. Mely nép terjesztette el Európában a tulipánt?
2. Mely európai ország híres a tulipánjairól?
4. Miről kapta a nevét a tulipán?
5. Híres török szultán.
6. A tulipán ____ növény, azaz szárának föld alatti, megvastagodott részében tápanyagot raktároz.

Függőleges

1. Egykor a menyasszony kelengyéjét is ebben tárolták.
3. Mely évszakban virágzik a tulipán?

Egy munkatársunk nagyon megrémült valamitől, s azóta dadog. A szavaknak az első felét tudja csak kimondani. Segíts értelmezni, mit szeretne mondani!
Milyen eszközöket kell előkészítenie a nagy tavaszi kertrendezéshez?

9.

lo-lo-lo.....
sla-sla-sla.
gere-gere....
öntözőr-öntöző.....
vő-vő-vő-vő...
sövényv-sövényv...
ta-ta-ta-ta.....
metsz-metsz.....
mad-mad-mad...
fűr-fűr...

Új kolléga érkezett a Lepkeházba. Segíts neki!
Állítsd számozással sorrendbe a lepke fejlődésének szakaszait először a szöveges résznél!
Majd egy újabb számozással a rajzokat állítsd sorrendbe!

10.

- A fölpattanó burokból kibújik az imágó: megszárad, és elkezd mintegy egy hetes lepkeéletét.
- A hetekig tartó nyugalmi állapotban a teste teljesen átalakul. A bábok fejlődéséhez és a lepkék kikeléséhez minimum 32 Celsius-fokos meleg és nyolcvan százalék páratartalom kell.
- A hernyó, - mint lárvaállapot – minden lepkére jellemző, s legalább olyan változatosságot is mutatnak, mint maguk a lepkék.
- A megtermékenyült petéből előbúvó kis hernyó nagyon sok növényt eszik, majd többszöri vedlés után bebábozódik.

Éves munkatervet kell készíteniük a kertészeknek, hogy fel tudják osztani egymás közt a feladatokat, hogy mindenre jusson idő. Az első fázisban évszakokra bontják a teendőket.

Színezd ki azokat a munkálatokat tartalmazó mezőket, amiket szerinted tavasszal kell elvégezni a kertben!

A többi feladatot melyik évszakban kell elvégezni? Írd az évszakokat a szavak mellé!

11.

hólapátolás

fajtáblák ellenőrzése,
szükség esetén pótlása

magvetés

öntözőberendezés karbantartása

metszés

fahulladék darálása

szaporítás

növények megrendelése

cserepes növények átültetése

fűnyírás

fűvesítés

virághagymák ültetése

gyomlálás

lombtakarás növényeink tövére

fák állapotfelmérése

tápanyag utánpótlás a talajba,
trágyázás

avar összeszedése

évelő növények beszedése

Nem minden lepke pillangó

A rovarok általában nem tartoznak a legnépszerűbb állatok közé, de akad néhány kivétel. Az egyik a lepkék, melyeknek tarka szépsége mindenkit elvarázsol. A lepkék nem kártékonyak (legalábbis kifejlett korukban), nem szívnek vért. Nem is visszataszító a táplálkozásuk, hiszen nem trágyát vagy dögöt falatoznak, hanem virágokat látogatnak, viszont tartani sem kell tőlük, hiszen a méhekkal, darazsakkal ellentétben fullánkjuk sincs, nem szúrnak.

Pikkelyek a szárnyon

A lepkéket a tudomány pikkelyes szárnyúaknak nevezi (Lepidoptera), mivel hártyás szárnyukat milliónyi apró, mikroszkopikus pikkely fedi, mint háztetőt a zsindele. Ezek a pikkelyek különböző színűek, illetve eltérő a fénytörésük is, ez adja a lepkeszárny olykor meghökkenítő színét és mintázatát. A sok kis pikkely súlya a szárnyat nehezzé teszi, a lepkék nem tudnak olyan szaporán verdesni vele, mint a zümmögve szálló legyek és méhek, vagy a surrogó szitakötők, ezért röptük csapongó. Van azért kivétel: a kacsafarkú szender olyan sebesen mozgatja a szárnyait, hogy szemmel követni sem lehet, és képes megállni a virágok előtt a levegőben, mint a kolibrik.

Hernyóból lepke

A lepke nem születik lepkének. Élete nagy részét hernyóként éli le. A hernyóknak nemcsak a testalkata, hanem a táplálkozása is erősen eltér a kifejlett lepkékétől. Általában növényi anyagokat fogyasztanak, mégpedig többnyire egy bizonyos növény levelét vagy egyéb részét. Ezek a növények nemritkán mérgezőek, és bennük levő mérgek a hernyó testében felhalmozódva őt magát is mérgezővé teszik. A hernyók gyorsan nőnek, és közben többszöri vedlésen esnek át, míg végül bebábozódnak. A báburokba zárva egyáltalán nem mozognak, testük teljes átalakuláson megy át, és kifejlett lepkéként (imágóként) bújnak elő belőle.

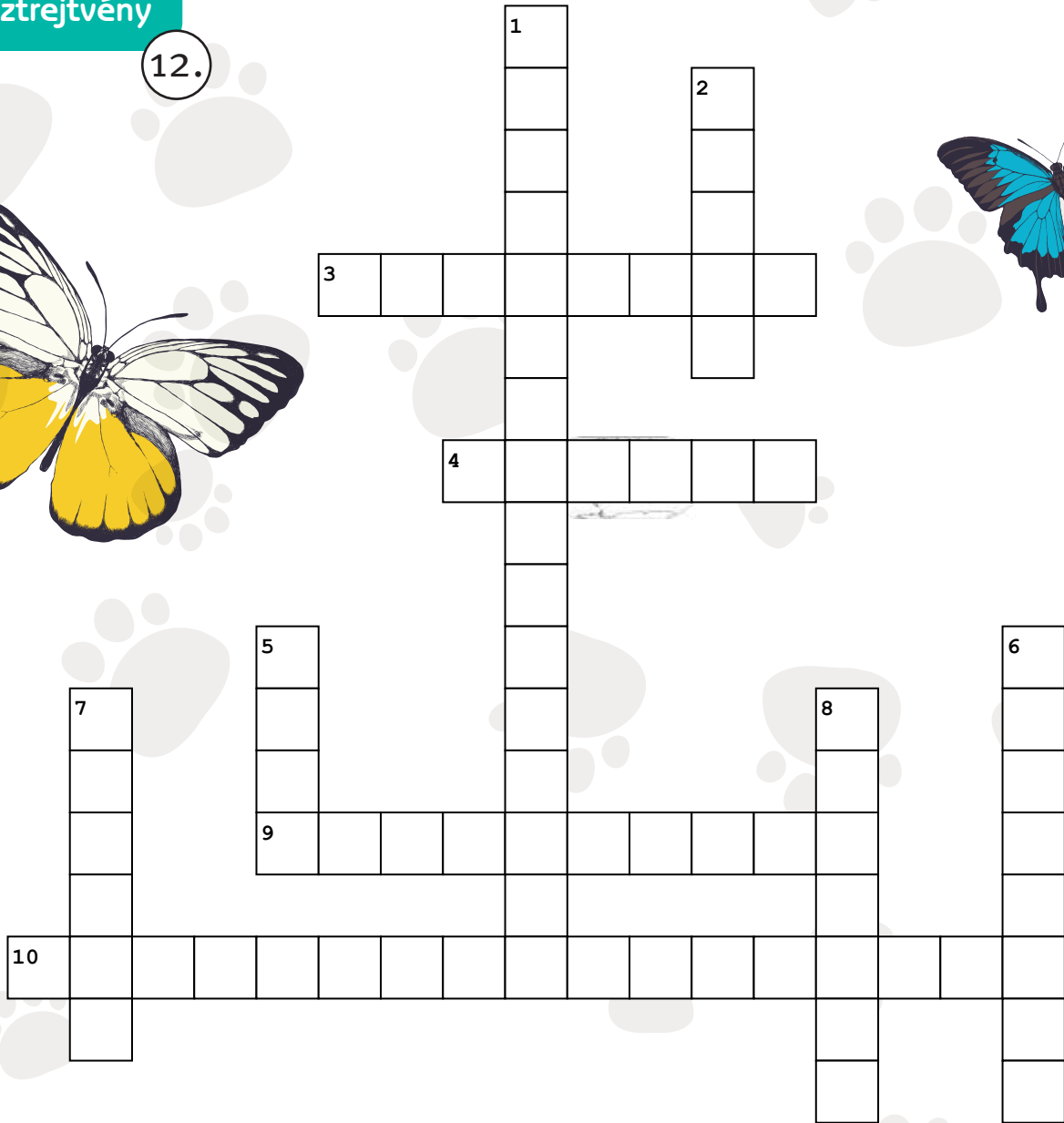
Lepkeként a világ...

A kifejlett lepkék rugószerűen feltekerhető pödörnyelvükkel szívogatják a nektárt, és ezzel szívják fel a vizet is, akár a sárból. Tájékozódásuk fő eszköze a csápjuk, mely igen érzékeny tapintó- és szaglószer: egyes lepkefajok hímjei fésűs csápjukkal kilométerekről megérik a nőstény illatát. Mivel a virágokat keresik, színlátásuk jó, lábaikon pedig ízlelőreceptorok biztosítják, hogy gyorsan megtalálják a nektárt. Imágó állapotban a lepkék többsége már nem sokáig él; egyes fajok ilyenkor már nem is táplálkoznak, hanem a hernyó korukban felhalmozott tápanyagokból élnek. Vannak azonban olyan lepkék is, amelyek imágó állapotban telelnek át.

Lepke vagy pillangó?

A lepkéknek számos családja létezik, az egészen parányi molyoktól kezdve a madár nagyságú, trópusi atlaszlepkékig. A pillangó szót sokan egyszerűen a lepke szinonimájaként használják, holott nem minden lepke pillangó: a pillangók a lepkéknek egy családját alkotják, amelybe általában nagyméretű, színes lepkék tartoznak, de még azok sem mind: a hazai lepkék közül például a kis apollólepke, a farkasalmalepke, valamint a fecskéfarkú és a kardoslepke pillangó, a nappali pávaszem vagy az admirálislepke viszont nem az. Egyes lepkék hosszú vándorutakat tesznek meg évről évre; a legnagyobb teljesítménnyel a pompás királylepke büszkélkedhet, amely Mexikótól Kanadáig vonul, és vissza.

Vízszintes

- 3. Nem minden lepke _____.
- 4. Itt telet a pompás királylepke.
- 9. A lepke szájszerve.
- 10. Kivételes lepkefaj, amelynek mozgása a kolibriéhoz hasonlítható.

Függőleges

- 1. A lepkék a lábukon található _____ segítségével találják meg a nektárt.
- 2. A lepke kifejlett formája.
- 5. A lepkék tájékozódási eszköze.
- 6. A bábót körülvevő védőréteg.
- 7. A lepkék a szárnyukkal _____ verdesnek, mivel az apró fedőpikkelyek nehezzé teszik azt.
- 8. A hernyó általában _____ eszik.

A lepkéházi gondozó egy tablót szeretne készíteni és ehhez információkat, adatokat gyűjt! Egészíts ki a hiányos részeket! Internet segítségével keress rá, melyik földrészen élnek az alábbi lepkék!

Ha megtaláltad élőhelyüket akkor jelöld a vaktérképen!
Majd párosítsd összekötéssel az élőhelyhez a lepke képét!

Tündöklő gyöngöslepke (*Hamadryas laodamia*)

.....

Párducfoltos viráglepke (*Cethosia cyane*)

.....

Álzebra lepke (*Eueides isabella*)

.....

Kétszínű kéneslepke (*Catopsilia scylla*)

.....

Üvegszárnyú lepke (*Greta oto*)

.....

Óriás viráglepke (*Parthenos sylvia sylvia*)

.....

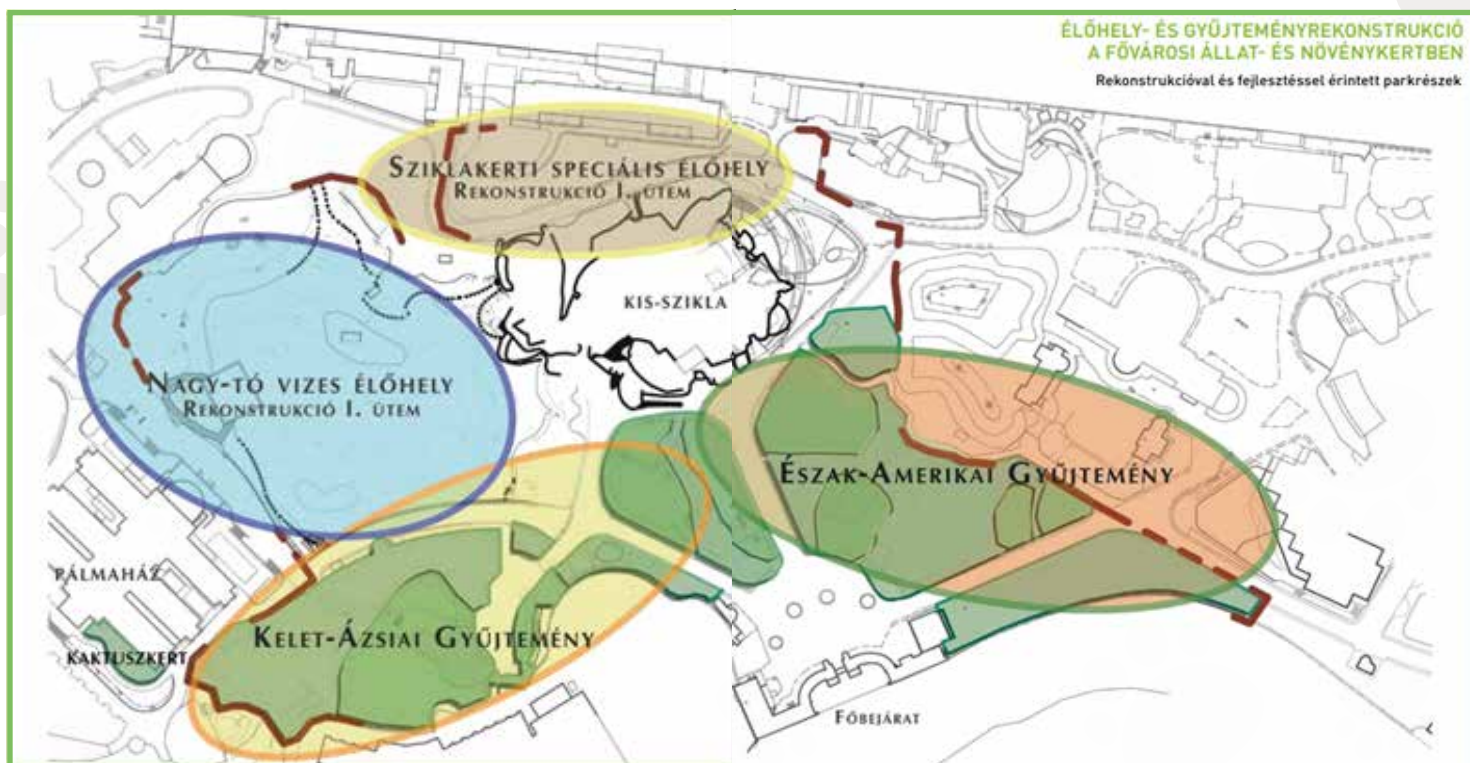
A Fővárosi Állat- és Növénykertnek már a neve is utal arra, hogy nemcsak állatokat, hanem igen gazdag növénygyűjteményt is bemutatunk. Ha szigorúan a fajok, fajták és változatok számát nézzük, voltaképpen többféle növény található a kert területén, mint amennyi állatfaj. A botanikai különlegességek közül kiemelt figyelmet érdemel az úgynevezett dendrológiai gyűjtemény, magyarul a fás szárú növények kollektívája. A fák közül valószínűleg az a hatalmas platán a legöregebb, amely a Japánkert szélén, a tóparti sétányon áll. Elképzelhető, hogy már akkor is megvolt, amikor az Állatkert 1866-ban megnyitotta a kapuit.

Az Állatkert területén több növénygyűjtemény is helyett kapott. Vess egy pillantást a lenti képre. Csoportosíts! Járj utána melyik növény, melyik élőhelyen él!

A megoldásban segítségedre lehet az alábbi kiadványunk:

<https://zoobudapest.com/uploads/articles/648/file/allat%20es%20novenykert%20kert%2011%20projektkiadvany.pdf>

14.

Nagyezerjófű, Nyári tűzike, Japán arália, Pusztai meténg, Hegyi üstökvirág, Pálmaliliom, Cserjés vadgesztenye, Fás bazsarózsa, Tölgylevelű hortenzia, Mocsári nőszirm

Nagytó vizes élőhely

Sziklakert

Kelet-Ázsia Gyűjtemény

Észak-Amerika Gyűjtemény

Pálmaház

Szezonális szenzáció: a Lepkekert

A tavasz várva várt látványosságainak egyike az Állatkertben a Lepkekert megnyitása. A hatalmas sátorban gyönyörű trópusi lepkék libbennek virágról virágra, és olykor a látogatók fejére, kezére, ruhájára is rászállnak.

Húsz év a lepkék között

Lepkekertet immár húsz éve, 2000 óta láthat a közönség tavasztól őszig a Budapesti Állatkertben, 2014 óta a jelenlegi helyén, a Pálmaház közelében, a hangyászok kifutója mellett. A 240 négyzetméteres, fényáteresztő oldalfalakkal ellátott pergolaépítményben be lehet sétálni a lepkék közé. Lényegében olyan ez, mint egy nagy növényház, ahol a növények közt lepkék is csaponganak. A növények nagy része táplálékot is kínál virágaival a rovaroknak, de emellett számtalan virág formájú etetőben is találunk számukra kihelyezett mézes szirupot, illetve édes, lédús gyümölcsöket a sátor lakói. Így a látogató közelről megfigyelheti a lepkék táplálkozását is.

Trópusi farmokról jönnek

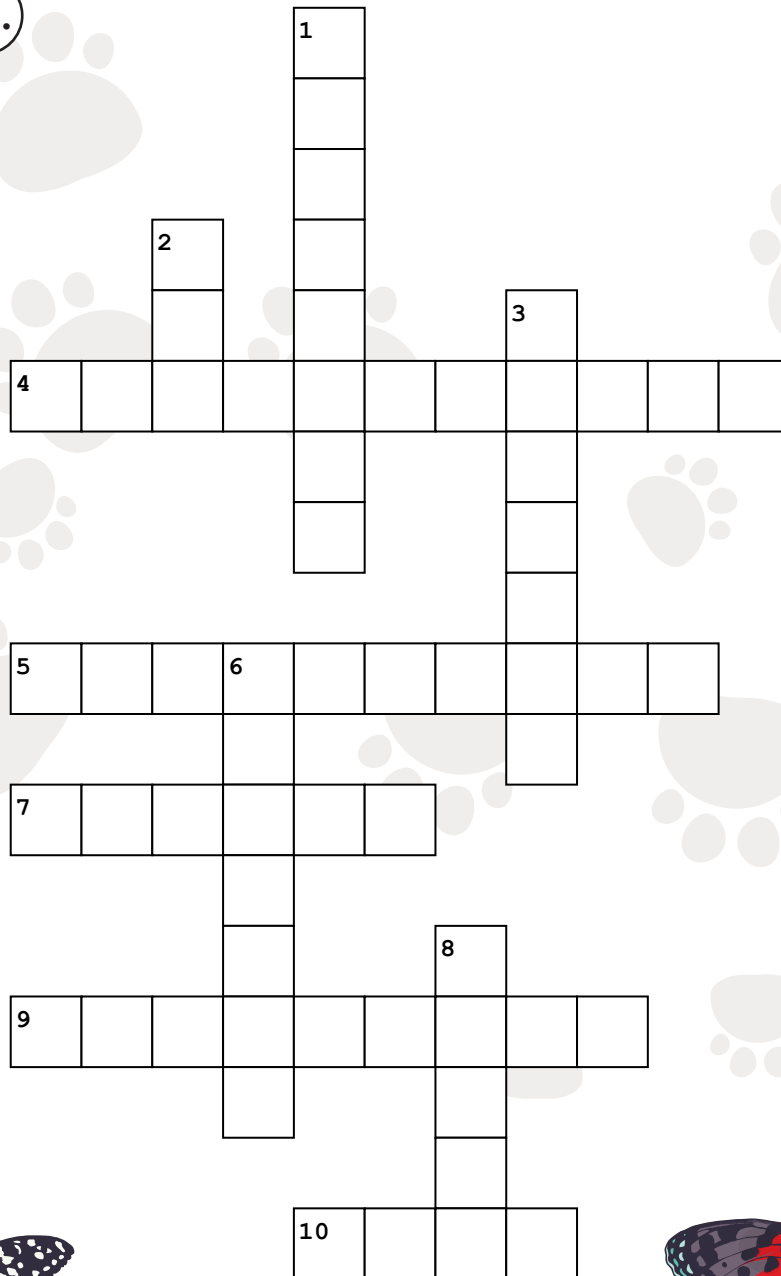
Honnan kerülnek a lepkék a Lepkeházba? Elsősorban trópusi országokból, mint amilyen például Costa Rica. Mielőtt bárki azt gondolná, hogy ádáz állatbefogók járják lepkéhálóval a vadont, és összefogdossák a legszebb pillangókat: szó sincs természetkárosításról. A rovarokat lepkefarmokon tenyésztik, egy-egy farmon akár több tucatnyi fajt is. A monokultúrás ültetvényekkel ellentétben, mint amilyen, mondjuk, a pálmaolaj-termeléshez kell, itt a hernyók számára fontos, őshonos növényeket termesztenek, és ez a tevékenység munkát ad számos helyi őslakosnak. A hosszú, több ezer kilométeres utat a sérülékeny lepkék természetesen nem kifejezett állapotban, hanem bábként teszik meg.

Mi van a bábszekrényben?

A gondosan becsomagolva megérkező bábokat a gondozók szép sorjában felakasztják a nézőtéren elhelyezett, üvegfalú bábszekrénybe, itt fognak átalakulni. Ha belegondolunk, a természetben minden lepke igazi hazárdjátékos: onnantól, hogy hernyóként bebábozódik, sorsa a vak véletlenre van bízva. Nem lát és nem hall semmit, képtelen menekülni vagy védekezni, ha támadás éri. Éppen ezért a bábok általában álcázzák magukat: formájuk a ragadozók számára közömbös dolgokra, például növényi részekre emlékeztet. Aki szerencsés pillanatban érkezik, szemtanúja lehet a pillanatnak, amikor a frissen átalakult lepke elhagyja a bábburkot. Szárnyai ilyenkor még össze vannak hajtogatva: bele kell pumpálnia testnedveit az ereikbe, hogy kifeszüljenek.

Jól nevelt hernyók és megmentett lepkék

Egy másik üvegszekrényben hernyóneveldét láthat a közönség, a messziről jött bábokon túl egyes lepkék itt, helyben is szaporodnak. Ehhez természetesen termeszteni kell a tápnövényeiket is. Aki gyakran ellátogat a Lepkekertbe, figyelemmel kísérheti a hernyók növekedését. Időnként hazai lepkefajok, például nappali pávaszemek is láthatók a trópusi csodák között: ezek mentett lepkék, akik hernyó korukban kerülnek az Állatkertbe, olyan helyekről, ahol emberi segítség nélkül elpusztultak volna. A Lepkekertben alapszabály a „mindent a szemnek, semmit a kéznek”, hiszen a lepkeszárny kényes, az ember keze könnyen kárt tehet benne. De aki türelmesen áll, az átélheti azt, amiről a mesében Süssü, a sárkány énekelt: „...rám szállnának szépen a lepkék”.

Vízszintes

4. A lepkéházi bábok itt változnak lepkévé.
5. A lepkék természetes táplálékának kiegészítéseként a gondozók _____ is kihelyeznek számukra, így a látogató egészen közelről is megfigyelheti a lepkék táplálkozását.
7. A lepke a bebábozódás előtt életszakaszát _____ formájában éli.
9. Elsősorban ebből az országból érkeznek a lepkéink.
10. Hány éve létezik Lepkekert az állatkertben?

Függőleges

1. Annak érdekében, hogy ne válhassanak ragadozók martalékává, a bábok _____ magukat.
2. A lepkéket _____ állapotban kell szállítani, tehát nem kifejlett formában érkeznek az állatkertbe.
3. Az állatkerti lepkék nem Európából, hanem _____ országokból érkeznek.
6. A Lepkekert lepkéi között időnként felbukkannak _____ hazai példányok is, melyek emberi segítség nélkül elpusztulnának.
8. A Lepkekert lepkéit _____ megfogni, mert ezzel kárt teszünk az állatokban.

Kézműves foglalkoztató

Készítsünk pillangókat!

Pillangók (könnyű)

Alapanyagok, eszközök: sablon, színes papírok, kartonok, ceruza, olló, ragasztó, maradék fonalak

Egy újrahasznosított kartonra rajzoljuk meg a pillangóformát, majd vágjuk ki. Készítsünk még egy sablont, mely picit kisebb az előzőnél. Válogassuk össze a nekünk tetsző mintás papírokat az egyszínűekkel, hogy színben, mintában harmonizáljanak egymással.

A fonálból alakítsunk ki akasztót.

Ha kész vannak a kivágott formáink, akkor ragasszuk össze a pillangókat kettesével, úgy, hogy az előkészített akasztókat a két lepkeforma közé erősítjük. Ha több szín áll rendelkezésünkre, akkor az akasztó színe is harmonizálhat a papírokéval, így olyan, mintha a lepkénk csápja lenne.

Tipp

Ha a pillangókat középen lyukasztjuk ki és ide fűzzük az akasztót, akkor vízszintesen repülhetnek apró figuráink.

Pillangók (nehéz)

A tavaszi rétek bővelkednek szebbnél-szebb növényekben, színpompás virágokban. Az édesanyák számára a gyermeke által szedett csokor a legkedvesebb ajándék. A csokor mellé igazán elegáns egyben kedves meglepetés az üdvözlő kártya.

Az üdvözlőlappal megalkotásához először a rajzkartont vegyék elő, hajtsátok félbe. A belső oldalra rajzolunk egy jól ismert növényt, amit a gyerekek általában koszorúkészítésre használnak: a neve gyermekláncfű vagy más néven pitypang.

A talajt és a háttérét színes ceruzával színezzétek. A háttér színezésénél arra kell figyelni, hogy a színezés egyenletes legyen és ne túl sötét tónusú.

A növény virága körül pillangók repkednek. A pillangók különböző méretben, színes papírból, hajtogatással készülnek.

Alapanyagok, eszközök: olló, ragasztó, rajzkarton, színespapír, toll, színes ceruza, újságpapír, vonalzó

A pillangók hajtogatáshoz téglalap alapú színespapírra van szükség. 4cm x 6cm 2 db, 3cm x 4cm 2 db, 12cm x 16cm 1 db

Mindkét irányban félbehajtogatjuk a papírt.

A rövidebb oldalhoz hajtván, a felső sarkokat behajtogatjuk a középvonalhoz.

Az így kapott élek mentén a sarkokat a középvonalhoz közelítjük, bebillentítjük.

Átlapoztatjuk, hogy a csúcscsal szemben rést lássunk.

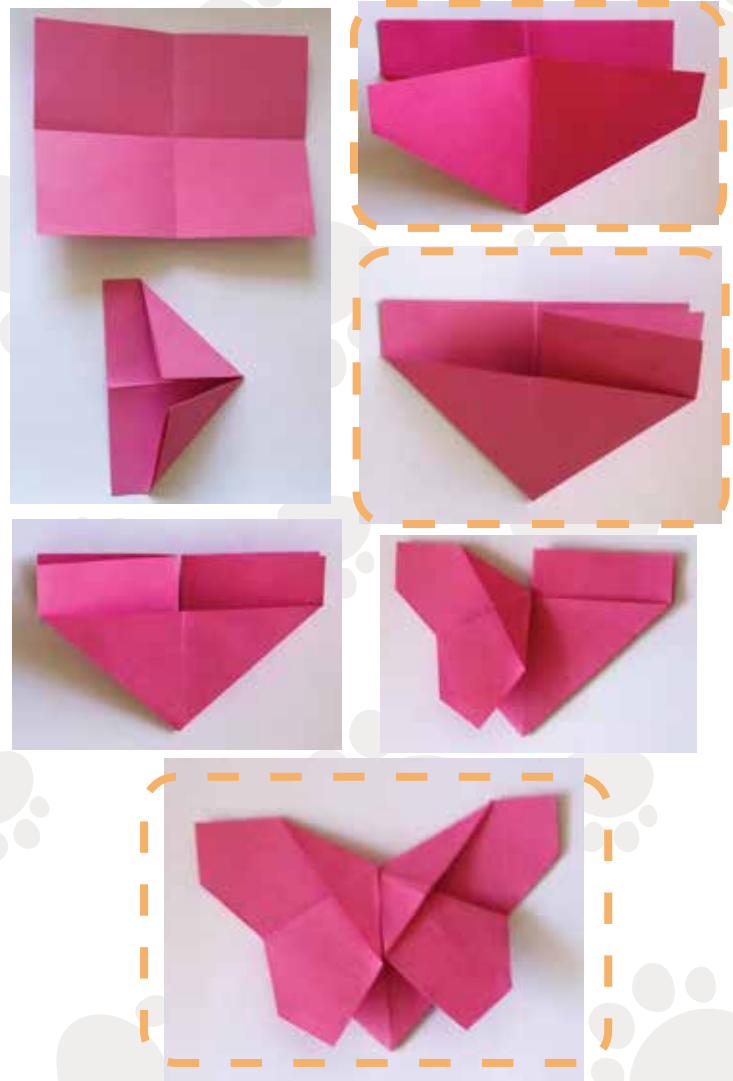
A középvonal felé eső részt kinyitjuk. Lehajtatjuk, úgy, hogy egy háromszög látszódjon. Ezt megismétlünk a másik oldalon is.

Lehet teljesen a középvonalhoz hajtani a háromszög szárát, és kisebb-nagyobb távolságokat tartva is.

Mindkét esetben különböző formájú pillangók keletkeznek. A természetben is az élővilág változatossága a jellemző.

A pillangókat elhelyezzük a virág feje körül (2 db nagyobb, 2 db kisebb). Amikor a legjobb elrendezést megtaláltuk, jöhet a ragasztás. Jól tudjuk, hogy a munka megkezdése előtt újságpapírt kell az asztalra tenni és csak ezt követően fogjuk hozzá a pillangók papírjához rögzítéséhez. A papírpillangók hátulját beragasztózzuk és a kartonra ragasztjuk. Ügyelni kell a ragasztó mennyiségére, mert nem szép, ha a ragasztó túlfolyik. Egy lapot helyezünk a kép és a még üres oldal közé, hogy biztosan ne legyen ragasztós a másik oldal.

A fedőlapra egy nagyméretű (12cm x 16cm) más színű pillangó kerül, valamint egy választott szöveg, attól függően, hogy kinek, és milyen alkalomból készült. Például: szeretettel vagy névnapra, nőnapra, születésnapra, anyák napjára, nagyinak vagy apának. Az üdvözlőlappal belső, jobb oldalára lehet írni a személyes jókívánságokat a választott alkalomhoz kapcsolódóan.

Készítették:

Fodor Zsuzsa
Horváth Alexandra
Király-Nagy Éva
Knáb Krisztina
Mirtse Áron
Polnai Krisztina
Takács-Kocsis Boglárka
Tóth Brigitta

2020
Budapest